

اشرف پهلوي

مهدی جنگروي

<http://www.iichs.org>

اشرف پهلوي در روز چهارم آبان ماه سال ۱۲۹۸ هجري شمسي در محله سنگلج تهران، پنج ساعت پس از تولد برادرش محمدرضا به دنيا آمد. پدرش رضاخان هنگام تولد او و برادرش هنوز در گمنامي به سر مي برد و در لشکر قزاق درجه سرهنگي داشت. مادرش تاج الملوك آيرملو يکي از مهاجران روسيه به شمار مي آمد، که بعد از انقلاب بلشويکي همراه خانواده اش به آذربايجان ايران نقل مکان کرده بود.

اشرف پهلوي در سن هفده سالگي به عقد علي محمد قوام پسر ابراهيم خان قوام الملک شيرازي درآمد. ازدواج اشرف با علي قوام در فضايي آکنده از رنگ و بوي سياسي، بدون پيش زمينه هاي عاطفي و اخلاقي لازم براي پيوند زناشويي، به اشرف پهلوي تحميل شد. او از خاطره اين ازدواج به تلخي ياد کرده و مي گويد: «در حالي که پيراهن سفيد به تن داشتم، در مراسم عروسي مشترکي که براي من و شمس برپا شده بود، تن به ازدواج دادم. اما اگر پيراهن سياه پوشيده بودم، مناسب تر بود.» ازدواج اشرف پهلوي با علي محمد قوام بيش از شش سال دوام نياورد و در سال ۱۳۳۲ رسماً به طلاق انجاميد. حاصل اين ازدواج شهرام است که نام خانوادگي پهلوي نيا را براي خود برگزيده است.

در پي سفر اشرف پهلوي به مصر و آشنايي او با احمد شفيق، مقدمات ازدواج آنها فراهم آمد. احمد شفيق يك تاجر مصري بود. او پسر شفيق پاشا رئيس دفتر خديو عباس حلمي بود، که بعد از انتخاب ملک فؤاد به سلطنت، از مصر تبعيد و مقيم اروپا شد. ازدواج اشرف پهلوي با احمد شفيق در سال ۱۳۳۲ صورت گرفت. اما اين ازدواج نيز از آسيب زوال در امان نماند و آنها در سال ۱۳۳۹، يعني نه سال پيش از طلاق رسمي با توافق دوجانبه از هم جدا شدند. احمد شفيق در سال ۱۳۵۵ بر اثر بيماري سرطان درگذشت و فرزندان او شهریار و آزاده، نام خانوادگي شفيق را برگزيدند.

سومين شوهر اشرف پهلوي، مهدی بوشهري است. پدرش جواد بوشهري از خانواده هاي با نفوذ بوشهر به شمار مي آمد. مهدی بوشهري سفير سيار و رئيس هيئت مديره فستيوال هاي هنري بود. وي در اواخر عمر رژيم محمدرضا پهلوي، سازمان گسترش سينمائي را تاسيس کرد و چند فيلم سينمائي مشترک با شرکت هنرپيشگان معروف جهان، در ايران تهيه کرد.

در دوران سلطنت پهلوي هيچ زني به اندازه اشرف در سياست داخلي و خارجي نقش آفرين نبود. او نقش اصلي را در کودتاي ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ بازي کرد. وي در سياست هاي بين المللي ايران هم دخالت داشت. به مسافرتها خارجي متعددي مي رفت و از طرف برادرش، مذاکراتي را با دولتهای متخاصم ايران انجام مي داد. براي نمونه، اشرف در سالهاي بعد يکي از چهره هاي مهم در برقراري رابطه ايران با جمهوري خلق چين بود. او همچنين از سالهاي دهه ۱۹۵۰ يکي از اعضاي اصلي هيئت نمايندگي ايران در سازمان ملل محسوب مي شد.

يکي از نخستين نقشه هاي او اين بود که با استفاده از مطبوعات بتواند پايدگي سياسي براي محمدرضا پهلوي تدارک ببيند و براي اين منظور با يافتن يك سردبير مشتاق و با کمک مالي دربار، روزنامه اطلاعات را ارگان دربار ساخت.

اشرف پهلوي در رأس هرم تصميم گيري هاي سياسي در کشور قرار داشت و در زندگي خصوصي برادرش دخالت مي کرد و تا آنجا پيش مي رفت که ميان شاه و ملکه اش آتش نفاق مي انداخت و همچنين در مورد تصميم گيريها خط اصلي را مي داد و عقیده اش را به برادرش تحميل مي کرد و قدرتش به حدي بود که محمدرضا پهلوي نمي توانست در مقابل وي مقاومت کند.^۱

روزگاري به اشرف «اردک سياه رضاشاه» مي گفتند. اما بعدها يکي از روزنامه نويسان فرانسوي به او لقب «پلنگ سياه» داده بود. لقبی که از شنيدنش خرسند مي شد. اشرف در خاطرات خود اعتراف کرده است که از اين عنوان خوشش آمده و آن را متناسب با خفيايت خود مي داند. «البرتو بليجي» يکي از روزنامه نگاراني که شرحي درباره زندگي اشرف نوشته، به وي لقب «ام الفساد» داده است. اين لقب خشم اشرف را به دنيا داشت و به نظر وي از او جز يك بيمار جنسي با تمايلات ساديسمي، هيچ نکته مثبت ديگري ترسيم نشده است.^۲

۱. پهلوي، اشرف. چهره‌هايي در آيينه (متن كامل خاطرات اشرف پهلوي). تهران، اميرمستعان، ۱۳۸۰.
۲. جمشيدى لاريچاني، اسمعيل. دولوي ميرپنج. تهران، مهارت، ۱۳۷۶.

1933-1 ع
رضاشاه و اشرف پهلوي در ايام
تبعيد در ژوهانسبورگ

62-144 ق
از راست: اشرف، شمس، رضاخان
سردار سپه و محمدرضا پهلوي
(1301)

4720-4
اشرف پهلوي

1361-11 ع
اشرف پهلوي به همراه سگ
دست‌آموز خود، در محوطه يکي از
کاخهاي سلطنتي

1044-11 ع
محمدرضا و اشرف پهلوي

1364-11 ع
اشرف پهلوي

2071-11 ع
اشرف پهلوي و همسر دومش احمد
شفيق

63-554 الف
اشرف پهلوي در سفر به مصر، در
ميان اعضاي خانواده سلطنتي اين
کشور ۱. اشرف پهلوي ۲. ملك
فاروق (پادشاه مصر) ۳. فائزه
(خواهر فوزيه 4. فوزيه (همسر اول
محمدرضا پهلوي)

1360-11 ع
اشرف پهلوي و علي محمد قوام در
روز ازدواج

1346- 11 ع

1352- 11 ع

104-554 الف

اشرف پهلوي و مهدي بوشهري
 همسر سوم وي در حال بازديد از
 تخت جمشيد ۱. اشرف پهلوي ۲.
 مهدي بوشهري ۳. جواد آشتياني
 ۴. فريدون توللي (شاعر) ۵. كريم
 ورهرام

162-11 ع

محمدرضا و فرح پهلوي به اتفاق
 ملکه انگلستان و همسرش در
 ضيافت رسمي سفارت انگليس در
 تهران از راست: پرنس فيليپ
 (همسر ملکه انگلستان)، اشرف
 پهلوي، مهرداد پهلبيد، محمدرضا
 پهلوي، اليزابت دوم (ملکه
 انگلستان) و فرح پهلوي

1401-11 ع

اشرف پهلوي در سفر به اوگاندا و
 ملاقات با ايدي امين رئيس جمهور
 اين کشور

28-554 الف

علي اصغر حكمت در حال گرفتن فال
 اشرف پهلوي بر سر آرامگاه حافظ
 ۱ (۱۳۳۷) ۱. احمد شفيق ۲. اشرف
 پهلوي ۳. علي اصغر حكمت

1355-11 ع

اشرف پهلوي در سفر به شوروي و
 ملاقات با لئونيد برژنف صدر هيئت
 رئيسه اين کشور ۱. طهمورث
 آدميت (سفیر ايران در شوروي) ۲.
 اشرف پهلوي ۳. لئونيد برژنف ۴.
 علي ايزدي

1403-11 ع

ملاقات اشرف پهلوي با كورت
 والدهايم دبیرکل سازمان ملل متحد

اشرف پهلوي به اتفاق احمد قوام
 نخست وزير و برخي از اعضاي كابينه
 وي، هنگام شرکت در يك مراسم ۱.
 اشرف پهلوي ۲. احمد قوام ۳.
 منوچهر اقبال ۴. شمس الدين
 اميرعلائي ۵. احمد اميراحمدي ۶.
 رقيه قراگزلو (همسر ناصرالملک 7.)
 فضل الله زاهدي ۸. سهام الدين
 غفاري (ذکاءالدوله) ۹. محمدعلي
 همايون جاه

179-554 الف

اشرف پهلوي در سفر به چين در
 کنار چوئن لاي نخست وزير اين
 کشور

92-554 الف

اشرف پهلوي در سفر به شوروي،
 در جريان دیدار با نيکيتا خروشچف
 نخست وزير اين کشور ۱. شهريار
 شفيق ۲. نيکيتا خروشچف ۳.
 اشرف پهلوي 4. مهدي بوشهري ۵.
 طهمورث آدميت

اشرف پهلوي و اسدالله علم

11-5737ع

اشرف پهلوي رئيس و ساير اعضاي
هيئت امناي سازمان شاهنشاهي
خدمات اجتماعي در ملاقات با
محمدرضا پهلوي ۱. عبدالله رياضي
۲. جعفر شريف امامي ۳. جمشيد
آموزگار ۴. اشرف پهلوي ۵. منوچهر
اقبال ۶. محمدرضا پهلوي ۷.
علينقي عاليخاني ۸. هادي هدايتي
۹. منوچهر شاهقلي ۱۰. جواد
آشتياني ۱۱. محمدصفي اصفياء
۱۲. مصطفي مصباحزاده ۱۳. يوسف
خوشكيش ۱۴. نصرتالله كاسمي
۱۵. طاهر ضيائي

209-554الف

يول برايتر هنرپيشه آمريكايي در
حاشيه بازي در يك فيلم سينمايي
در اصفهان، در کنار اشرف و شهناز
پهلوي ۱. ابراهيم پارسا (استاندار
اصفهان) ۲. جواد مسعودي ۳. يول
برايتر ۴. علي ايزدي ۵. ليلي
جهانآرا (اميرارجمند 6. اشرف
پهلوي ۷. نصرتالله كاسمي ۸.
شهناز پهلوي ۹. شهريار شفيق
(پسر اشرف پهلوي)

11-1392ع

اشرف پهلوي در حال دادن "جام
نيكوكاري" به محمود لاجوردي

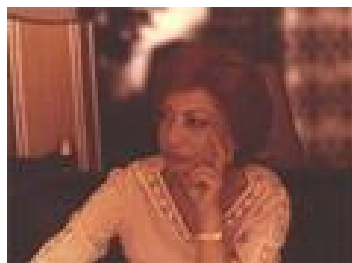
11-1391ع

اشرف پهلوي در مسند رياست
كنفرانس حقوق بشر در تهران

63-554الف

كريم پاشا بهادري (رئيس دفتر فرح
پهلوي)

19-554الف

اشرف پهلوي